

భారతదేశ చరిత్ర

భారత స్వాతంత్రోద్యమం - ముఖ్య సంఘటనలు

- ★ 1885 డిసెంబరు 28న భారత జాతీయ కాంగ్రెస్‌ను స్థాపించారు.
- ★ 1885 - 1905 మధ్య కాలాన్ని మితవాద దశగా పేర్కొంటారు.
- ★ 1905 - 20 మధ్య కాలాన్ని అతివాద దశగా పేర్కొంటారు.
- ★ 1905 జూలై 20న బెంగాల్ విభజన ప్రకటన వెలువడింది.
- ★ 1906 డిసెంబరు 31న ముస్లిం లీగ్ పార్టీని స్థాపించారు.
- ★ 1907లో సూరత్‌లో కాంగ్రెస్ సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశంలోనే కాంగ్రెస్ నాయకులు అతివాదులు, మితవాదులుగా విడిపోయారు.
- ★ 1908 ఏప్రిల్ 30న ఖుదీరాంబోస్‌ను ఉరి తీశారు.
- ★ 1909 మే 21న మింటోమార్లే సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టారు.
- ★ 1911లో బెంగాల్ విభజనను రద్దు చేశారు.
- ★ 1912లో రాజధానిని కోల్ కతా (నాటి కలకత్తా) నుంచి దిల్లీకి మార్చారు.
- ★ 1913 నవంబరు 1న శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కోలో గదర్ పార్టీని స్థాపించారు.
- ★ 1914 - 18 మధ్య కాలంలో మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం జరిగింది.
- ★ 1915 జనవరిలో గాంధీజీ దక్షిణాఫ్రికా నుంచి భారత్‌కు తిరిగి వచ్చారు.
- ★ 1916లో గాంధీజీ సబర్బతి ఆశ్రమాన్ని స్థాపించారు.
- ★ 1915 ఫిబ్రవరి 19న గోపాలకృష్ణ గోఖలే మరణించారు.
- ★ 1916లో లఖ్‌నూ (లక్నో) ఒడంబడిక జరిగింది.
- ★ 1916లో హోమ్ రూల్ ఉద్యమం ప్రారంభమైంది.
- ★ 1917లో చంపారన్ సత్యాగ్రహం జరిగింది.
- ★ 1917లో అనిబిసెంట్ భారత జాతీయ కాంగ్రెస్‌కు తొలి మహిళా అధ్యక్షురాలిగా (కోల్ కతా) ఎన్నికయ్యారు.
- ★ 1918 అహ్మదాబాద్‌లో నూలు మిల్లల సందర్శన జరిగింది.
- ★ 1919లో ఖిలాఫత్ ఉద్యమం ప్రారంభమైంది.
- ★ 1919 ఏప్రిల్ 6న రౌలట్ చట్టం చేశారు.
- ★ 1919 ఏప్రిల్ 13న జలియన్ వాలాబాగ్ ఉదంతం చోటుచేసుకుంది.
- ★ 1919లో హంటర్ కమిషన్ ఏర్పాటైంది.
- ★ 1919 డిసెంబరు 5న మాంటేగ్ చెమ్సఫోర్డ్ సంస్కరణలను ప్రకటించారు.
- ★ 1920లో ఎం.ఎన్. రాయ్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియాను స్థాపించారు.
- ★ 1920లో బాలగంగాధర తిలక్ మరణించారు.
- ★ 1920 - 47 మధ్య కాలాన్ని గాంధీజీ దశగా పేర్కొంటారు.
- ★ 1920 - 22 మధ్య సహాయ నిరాకరణోద్యమం జరిగింది.

- ★ 1922 ఫిబ్రవరి 5న చౌరీ - చౌరా ఉదంతం చోటుచేసుకుంది.
- ★ 1922లో కేరళలో మోషాల తిరుగుబాటు జరిగింది.
- ★ 1923లో స్వరాజ్ పార్టీని స్థాపించారు.
- ★ 1925లో కకోరీ కుట్ర కేసు నమోదైంది.
- ★ 1927లో బట్లర్ కమిషన్, సైమన్ కమిషన్లను ఏర్పాటుచేశారు.
- ★ 1928లో మోతీలాల్ నెహ్రూ ఒక రిపోర్ట్ను రూపొందించారు.
- ★ 1928లో లాలాజపతిరాయ్ మరణించారు.
- ★ 1928లో చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ హిందూస్థాన్ సోషలిస్ట్ రిపబ్లికన్ అసోసియేషన్ను స్థాపించారు.
- ★ 1929 ఏప్రిల్ 8న భగత్ సింగ్, భతుకేశ్వర్ దత్ దిల్లీలోని కేంద్ర శాసనసభపై బాంబులు వేశారు.
- ★ 1929 డిసెంబరు 31న లాహోర్లో జరిగిన కాంగ్రెస్ సమావేశానికి నెహ్రూ అధ్యక్షత వహించారు.
- ★ 1929లో శారదా వివాహ చట్టాన్ని రూపొందించారు.
- ★ 1929 అక్టోబరు 31న భారత్కు డొమినియన్ ప్రతిపత్తి కల్పించారు.
- ★ 1930 మార్చి 12న ఉప్పు సత్యాగ్రహం జరిగింది.
- ★ 1931 ఫిబ్రవరి 27న చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ ఎన్కౌంటర్ జరిగింది.
- ★ 1931 మార్చి 23న భగత్ సింగ్, రాజ్ గురు, సుఖ్ దేవ్ లను ఉరి తీశారు.
- ★ 1930 నవంబరు 30న మొదటి రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిగింది.
- ★ 1931 సెప్టెంబరు 7న రెండో రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిగింది.
- ★ 1932 నవంబరు 17న మూడో రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిగింది.
- ★ 1931 మార్చి 5న గాంధీ - ఇర్విన్ ఒప్పందం కుదిరింది.
- ★ 1932 ఆగస్టు 16న కమ్యూనిస్ట్ అవార్డును ప్రకటించారు.
- ★ 1932లో పూనా ఒడంబడిక జరిగింది.
- ★ 1935లో భారత ప్రభుత్వ చట్టాన్ని రూపొందించారు.
- ★ 1937లో 1935 చట్టం ప్రకారం ఎన్నికలు జరిగాయి.
- ★ 1938 హరిపుర కాంగ్రెస్ సమావేశంలో సుభాష్ చంద్రబోస్ను అధ్యక్షుడిగా ఎన్నుకున్నారు.
- ★ 1939లో త్రిపురలో జరిగిన కాంగ్రెస్ సమావేశంలో సుభాష్ చంద్రబోస్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికయ్యారు. ఈ ఎన్నికల్లో భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య ఓడిపోయారు.
- ★ 1939 - 45 మధ్య కాలంలో రెండో ప్రపంచయుద్ధం జరిగింది.
- ★ 1939లో నేతాజీ షార్వార్ట్ బ్లాక్ పార్టీని స్థాపించారు.
- ★ 1939 కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గాలు రాజీనామా చేశాయి.
- ★ 1940 ఆగస్టు 10న ఆగస్టు ప్రతిపాదనలకు సంబంధించిన ప్రకటన వెలువడింది.
- ★ 1940 అక్టోబరు 17న వ్యక్తి సత్యాగ్రహ ఉద్యమం ప్రారంభమైంది.
- ★ 1942 మార్చి 11న క్రిప్స్ రాయబారం
- ★ 1942 ఆగస్టు 8న క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమం మొదలైంది.

- ★ 1946 క్యాబినెట్ మిషన్ ప్రణాళికను రూపొందించారు.
- ★ 1946లో నెహ్రూ అధ్యక్షతన తాత్కాలిక ప్రభుత్వం ఏర్పాటైంది.
- ★ 1947 మార్చి 24న మౌంట్ బాటన్ గవర్నర్ జనరల్ గా నియమితులయ్యారు.
- ★ 1947 ఆగస్టు 15న భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం లభించింది.

ప్రముఖుల సమాధులు

- ★ మహాత్మాగాంధీ - రాజ్ ఘాట్
- ★ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ - శాంతిస్థల్
- ★ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ - చైత్యభూమి
- ★ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి - విజయ్ ఘాట్
- ★ గుల్జారీలాల్ నందా - నారాయణ్ ఘాట్
- ★ ఇందిరాగాంధీ - శక్తి స్థల్
- ★ మొరార్జీ దేశాయ్ - అభయ్ ఘాట్
- ★ చరణ్ సింగ్ - కిసాన్ ఘాట్
- ★ జగ్జీవన్ రామ్ - సమతాస్థల్
- ★ రాజీవ్ గాంధీ - వీర్ భూమి
- ★ పి.వి. నరసింహారావు - జ్ఞాన్ భూమి
- ★ దేవీలాల్ - సంఘర్ష స్థల్
- ★ జ్ఞానీ జైల్ సింగ్ - ఏక్తా స్థల్

ప్రముఖులు - బిరుదులు

- ★ దాదాభాయి నౌరోజీ - గ్రాండ్ ఓల్డ్ మ్యాన్ ఆఫ్ ఇండియా
- ★ సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ - ఇండియన్ బర్సెట్, ఇండియన్ సిసిరో, ఇండియన్ డెమోస్టనీస్, సిల్వర్ టంగ్ ఆరేటర్
- ★ గోపాలకృష్ణ గోఖలే - మహారాష్ట్ర సోక్రటీస్, మహారాష్ట్ర రత్నం, భారతదేశ వజ్రం
- ★ బాలగంగాధర తిలక్ - లోకమాన్య, ముంబయి పులి, భారతదేశానికి కిరీటం లేని రాజు, దేశభక్తుల్లో రాజు
- ★ లాలాజపతిరాయ్ - పంజాబ్ కేసరి
- ★ బిపిన్ చంద్రపాల్ - బెంగాల్ డాంటన్, బెంగాల్ విప్లవ పిత
- ★ రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ - గురుదేవ్, విశ్వకవి
- ★ చిత్తరంజన్ దాస్ - దేశబంధు
- ★ గాంధీజీ - జాతిపిత, మహాత్మ, బాపూజీ, కైజర్-ఇ-హింద్, హిందూదేశ సింహం
- ★ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ - చాచా, నవభారత నిర్మాత, పండిట్
- ★ సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ - ఇండియన్ బిస్మార్క్
- ★ సరోజినీ నాయుడు - భారత కోకిల
- ★ సుభాష్ చంద్రబోస్ - నేతాజీ
- ★ జయప్రకాష్ నారాయణ్ - లోక్ నాయక్

సంస్థలు - స్థాపకులు

- ★ భూస్వామ్య సంస్థ - ద్వారకానాథ్ రాగూర్
- ★ బ్రిటిష్ ఇండియా అసోసియేషన్ - దేవేంద్రనాథ్ రాగూర్
- ★ బాంబే అసోసియేషన్ - జగన్నాథ శంకర సేథ్
- ★ ఈస్టిండియా అసోసియేషన్ - దాదాభాయ్ నౌరోజీ
- ★ పూనా సార్వజనీక సభ - ఎం.జి. రనడే, జి.వాసుదేవ జోషి, ఎన్.హెచ్. చింపూకర్
- ★ ఇండియన్ అసోసియేషన్ - సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ, ఆనందమోహన్ బోస్
- ★ మద్రాస్ మహాసభ - సుబ్రమణ్యం అయ్యర్, వీరరాఘవాచారి, పి.ఆనందాచార్యులు, రంగయ్య నాయుడు
- ★ బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషన్ - ఫిరోజ్ షా మెహతా, కె.టి.తెలాంగ్
- ★ భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ - ఎ.ఓ.హ్యూమ్

పత్రికలు - స్థాపకులు

- ★ బెంగాల్ గెజిట్ - జేమ్స్ అగస్టస్ హిక్కి
- ★ సంవాద కౌముది, మిరాతుల్ అక్బర్ - రాజా రామమోహన్ రాయ్
- ★ బంగ దర్శన్ - బంకించంద్ర ఛటర్జీ
- ★ అమృత్ బజార్ - శిశిర్ కుమార్ ఘోష్
- ★ ది బెంగాలీ, సంజీవిని - సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ
- ★ కేసరి, మరారా - బాలాగంగాధర తిలక్
- ★ ఇండియన్ మిర్రర్ - కేశవచంద్ర సేన్
- ★ ది హిందూ - సుబ్రమణ్యం అయ్యర్
- ★ ఈస్ట్ ఇండియన్ - హెన్రీడిరోజియో
- ★ సోమ ప్రకాశ - ద్వారకానాథ్ విద్యాభూషణ్
- ★ వందేమాతరం - అరవింద్ ఘోష్
- ★ న్యూ ఇండియా, కామన్ వీల్ - అనిబిసెంట్
- ★ అల్ హిలాల్, అల్ బలాగ్ - మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్
- ★ ద లీడర్ - మదన్ మోహన్ మాలవీయ
- ★ తల్వార్ - బీరేంద్రనాథ్ ఛటోపాధ్యాయ
- ★ ధ్రీ హిందూస్థాన్ - తారక్ నాథ్ దాస్
- ★ ది వర్కర్ - ఎం.ఎన్. రాయ్
- ★ హిందూస్థాన్ టైమ్స్ - శ్యామ్ జీ కృష్ణవర్మ
- ★ సంధ్య - బి.బి. ఉపాధ్యాయ
- ★ బహిష్కృత భారత్, మూక్ నాయక్ - బి.ఆర్. అంబేద్కర్
- ★ యంగ్ ఇండియా, హరిజన్, నవజీవన్, ఇండియన్ ఒపీనియన్ - గాంధీజీ

